

СТУГНА – ЦЕ РІЧКА В УКРАЇНІ, ПРАВА ПРИТОКА ДНІПРА

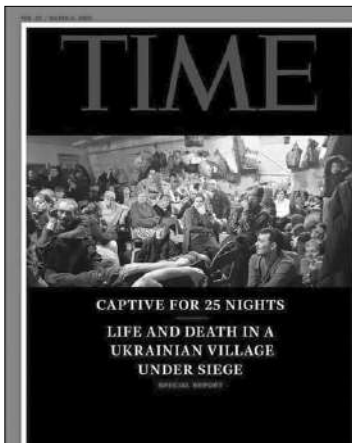
Олександр МАКАРЕНКО
«Зоря Полтавщини»

МИНАЄ черговий рік майже чотиристолітньої війни. Ріки крові, горя. Океан мужності, незламності, народного героїзму.

24 лютого 2022-го стало ще однією датою кривавого існування московського каганату, який самоназвався російською імперією.

24 лютого 2022-го – нова віха в українській історії боротьби за власне існування, боротьби за захист демократичних підвалин західної цивілізації.

«Спеціальна військова операція», яку затіяли путін і рашизм, мала б стати прелюдією какофонії «руського міра» зонайменше в Європі. Чотириденний похід на Київ, сорокаденний – до Ла-Манша, – нині оприлюднюються зарубіжними й вітчизняними аналітиками саме такі плани «кремлівських мудреців». З невеликої відстані часу можемо хіба що злегка засумніватися щодо твердження про другу частину плану. А можливо, вона була значно реалістичнішою. Втім, стала нереальною, бо Київ-Україна вистояли й ті омріяні москвитами три-чотири дні, й усі наступні. Попри штурми, бомбардування, ракетні обстріли, неймовірний психологічний тиск, вторгнення, облогу москвитів, які тривають ось уже рік, попри їхню прадавню пиху й упирячі фантазії. Всупереч, будемо відверті, популістичний по-

✓ На обкладинці журналу «Time» вміщено фото з підвалу смерті в селі Ягідному. 2022 рік.

літкоректності й надмірному прагматизму Заходу.

Буча, Ягідне в 2022-му – Корюківка у 1943-му

ВІСІМДЕСЯТ років тому, 1–2 березня 1943 року, фашистські окупанти вщент спалили районний центр Чернігівської області, містечко Корюківку, і близько 7 тисяч її мирних мешканців – від немовлят до немічних людей похилого віку. Мета традиційна для окупантів – помста за спротив і тактика випаленої землі. Масштабнішої та жорстокішої каральної операції на території Європи в період Другої світової війни не було. Коли палала Корюківка, з'єднання радянських партизанів, яке розташовувалося за 15 кілометрів від місця трагедії і чисельно значно переважало команду німецько-угорських карателів, виявилось, так би мовити, стороннім спос-

✓ Корюківська трагедія – страшна прелюдія рашистського вторгнення. 1943 рік.

терігачем. Можливо, саме тому Корюківська трагедія в радянську пору замовчувалася.

Наприкінці березня – на початку квітня 2022 року світ вжахнувся звірствам московських окупантів, які були виявлені українськими визвольними військами після вигнання агресорів з Київщини й Чернігівщини. Серед них – трагедія окупованого майже місяць села Ягідне Чернігівської області. «Денацифікатори» й «асвабідітелі» 25 днів тримали все населення села, понад 360 осіб, у підвалі місцевої школи. Люди помирали від нестачі повітря, хвороб, що загострилися, браку елементарних умов для життя. Минулого тижня американський журнал «Time» вмістив матеріал під промовистим заголовком «25 ночей у полоні. Життя і смерть в українському селі під час облоги».

Виклад матеріалу і його переклад є в соціальних мережах, тож не буду вдаватися до цитат чи переказу фактів. Наголошу, що і Ягідне, і Буча, й Ірпінь, а згодом Маріуполь, Ізюм, інші населені пункти Харківщини, Херсонщини, Запоріжжя, оці несамовиті масовані ракетні бомбардування москвитами нашої землі, прифронтових територій і регіонів, віддалених від фронту, – це кривавий оскал фашизму, який набув нині подобу осатанілого двоноголого монстра: колективного путіна в кремлі й звіроднілого орка, якого виригнули «скрепи руського міра».

І загальні тенденції залишаються незмінними – кара за опір і тактика випаленої землі. Але з якого дива каганат, який самоназвався імперією, взявся карати, палити на чужих територіях? Чому йому досі дозволяли це робити? Український спротив, концентрований його вираз, який триває ось уже рік, розвіює туман «чудного обаяння великої руської культури», полуду самонавіювань про «непообедимую і легендарную» другу армію світу.

Справа не в самій імперії, а в тому, що вона російська, що самодержавна влада загрожує світовій цивілізації, зазначає в одному із своїх минулорічних виступів історик Ярослав Грицак.

Без війни, без «розпаковки» внутрішнього хаосу й імпорту його в сусідні країни ця недоімперія існувати не здатна. Можливо, це і є одним із наріжних підсумків дев'ятого року

чергової російсько-української війни, війни за виживання не лише України, а й західної цивілізації.

Будні війни, фронтові будні

У ПЕРШІ дні повномасштабного вторгнення москвитів в Україну Полтава, після безкінечних черг до магазинів й аптек, певної короткотривалої розгубленості, наїжачилася металевими й бетонними конструкціями для перешкодження руху ворожої техніки. Біля багатьох будівель виростили захисні нагромодження мішків з піском. Черги гуртувалися уже біля військоматів. Нічні вулиці міста поринули в темряву, а на ранок з'явилися повідомлення про затриманих очікувальників і поплічників «асвабідітелів», які мітили спеціальним причадаллям місця для рашистських обстрілів. Потім було «Гадяцьке сафарі», відлуння боїв у сусідній Охтирці на Сумщині, влучання рашистської ракети в торговий центр у Кременчуці, інші обстріли цього наддніпрянського міста. Була і триває безперервна, часом за межею можливостей, робота волонтерів. Чимало полтавців ідуть у військо. Анатолій Васевич, донедавна журналіст «Зорі Полтавщини», нині також воїн ЗСУ.

Із жовтня особливо тривожно загули сирени повітряної тривоги: помста за опір і тактика випаленої землі матеріалізується «кремлівськими мудрецькими» масованими ракетними атаками всієї України. А під особливим прицілом – електростанції, ТЕЦ, електротранспортні магістралі. Рашистській нікчемності й підлості немає меж.

А ще у квітні в редакції «Зорі Полтавщини» побувала надзвичайно красива молода жінка з невимовно сумними очима. Вікторія Грицаєнко попросила розповісти на шпальтах газети про її полеглого в Маріуполі чоловіка, Героя України, полтавця Віталія Грицаєнка. Наша колега Вікторія Корнева написала матеріал «Полтавський «азовець» із позивним «Гоголь», який став за відчуттям нерва війни одним з найдостойніших.

...І невимовний біль, що супроводжує, дошкуляє, ятриє душу, – майже щотижневий прощання біля Свято-Успенського кафедрального собору з воїнами, які полягли, захищаючи Україну.

✓ Полтавцю Віталію Грицаєнку (позивний «Гоголь») посмертно присвоєно звання Героя України.

СТУГНА – ЦЕ РІЧКА В УКРАЇНІ, ПРАВА ПРИТОКА ДНІПРА

(Закінчення.)

← Початок на 1-й стор.).
* * *

ФРОНТ рухається і зав'язує. Скупі офіційні зведення доповнюються промовистими відеосюжетами. Експерти чи просто аматори щедро роздають коментарі й оцінки або з математичною чіткістю пояснюють логіку незбагненого – то вже залежить від кваліфікації та сумління. Десь там (в сенсі – невідомо) у гарячих точках наш однокурсник (факультет журналістики Київського держуніверситету, випуск 1984 року) Віктор Ожогін. Отримавши тяжке поранення, сяк-так підлікувавшись, – знову на фронт, у ті важкі бої, де починаєш бути віруючим.

А з фронту? Відтінь – гірка фейсбучна сповідь колись, у мирний час, журналістки, громадської активістки, народної депутатки України попереднього скликання, а нині офіцера ЗСУ, командира протитанкового взводу Тетяни Чорновол. Той допис, сформований на антитезі, про фронтові будні, які притлумлюють мирську марноту, про зосередженість на бойових завданнях і досягненнях цілей в нищенні ворога. В чому ж гіркота? «У мене ж є донечка – ранкове сонце – і синочок – сонячний зайчик. Я їх дуже люблю. І я мама. Мама, яка так потрібна своїм дітям. І ця війна забрала мою душу, моє серце. Ми з нею подружки чи подружжя». І далі: «Стугніти, зверніть увагу, як замаскована «Стугна»...».

Воєнні фронтові будні змушують знати, що «Стугна» – це зброя, хоч насправді це річка в Україні, яка протікає на Київщині, права притока Дніпра.

На порозі нової епохи

«КІНЧИЛАСЯ світова війна! Стою з автоматом на порозі нової епохи й думаю: яку могутню темну силу ми перемогли, будь вона проклята!..»

Передо мною проходять війська – товариші мої. Я пропускаю їх, як командуючий, хоч я й не генерал, звичайно, і не маршал – простий сержант Іван Орлюк, колгоспник з Наддніпрянщини, звичайний, так би мовити, переможець у світовій війні», – одвічний Олександр Довженко з його болем сина про матір-Україну в огні. Довженкові Орлюки, Кравчини, Скидани – трударі і воїни, а не, за його ж висловом, «двічі герої чи тричі зрадники», – є справжніми переможцями Другої світової. Переможці, яких за твердими статутами московського каганату в облуді радянського імперіалізму було упосліджено і поневолено, а згодом маячню нинішнього верховного кремлівського «мудреця»

викреслено з короткого курсу історії на московський копил.

В іншому стилі, вдаючись до інших формулювань, австрійський військовий аналітик Том Купер на початку 2023-го говорить про те ж, що й Олександр Довженко в 1940/50-их роках: «...не лише на подив путіна чи на подив багатьох у Києві, Харкові, Одесі, а особливо на подив колективного Заходу українці підняли чергове «народне повстання», взяли до рук зброю і дали відсіч. Українці – «прості люди». [...] не лише військовослужбовці ЗСУ, а й десятки тисяч українських цивільних осіб самоорганізувалися і воювали самотужки. І це мало вирішальне значення, бо саме він – український народ – зупинив, а потім розгромив збройні сили російської федерації і в Києві, і в Чернігові, і в Сумах, і в Харкові, і в Миколаєві: страшною ціною завдав їм непоправних втрат і, врешті-решт, змусив відступити. Це був не хтось інший, це були українці».

Авторському стилю австрійського аналітика властивий сарказм. До того ж Тому Куперу, можливо, невідомо про одну з прозаїчних тенденцій українських воєнних буднів – не на часі. Тож він без зайвих внутрішніх застережень резюмує: «Єдиною ділянкою, де збройні сили російської федерації просувались за планом, був Південь України. [...] мене дивує, наскільки мовчазним, аж до сьогодні, залишається Київ щодо причин всього цього. Гей, дві російські армії за 5–6 днів зайняли близько 10% української території, але ні, цього «не було, типу», або це «відкладено на після війни». (Докладніше з перекладом і цього огляду, за 5 січня 2023 р., й інших оглядів подій російсько-української війни можна ознайомитися на сайті ipress.ua).

Якщо для Олександра Довженка (Івана Орлюка з «Повісті полум'яних літ») перемога над фашизмом – факт

доконаний, то для нас через рік тривання найбільшого в Європі після Другої світової війни збройного конфлікту перемога поки що у віддаленій перспективі.

А що для нас перемога? Головнокомандувач Збройних сил України генерал Валерій Залужний по-військовому чітко й лаконічно сформулював це так: «Перемога України означатиме не тільки звільнення її території, але й створення таких умов і таких Збройних сил, які не дадуть росіянам змоги будь-коли у майбутньому напастися на нашу державу».

Новітні Орлюки, Кравчини, Скидани створюють нині такі умови й таку армію. Вікно можливостей для утвердження нової геополітичної норми, де Україна буде неодмінним суб'єктом світової і європейської політики, ще відкрите. Ми платимо наймовірно велику ціну за можливість жити в цивілізованому світі, і буде великим гріхом, якщо змарнуємо цю можливість.

Ми врешті повинні виконати місію, покладену на нас предками й нащадками, – зберегти Україну і світ від «асвабадительної операції» московського каганату.

* * *

У ПОНЕДІЛОК, 27 лютого, розпочинається Великий піст. Незабаром весна. Природа і люди готуються до Великодня-Воскресіння Христового. Минулого року уже у відносно теплу пору наші воїни відігнали московські орди від Києва, Чернігова, Сум. То була перша значна перемога. В одному із визволених сіл Київщини, на зруйнованому обійсті, де дивом вціліла лише піч, старша жінка спекла паски, щоб зустріти Великдень, як і належить в Україні. То була, є і буде перемога життя, високий поріг нової епохи.

Олександр МАКАРЕНКО.

Ілюстрації з доступних інтернет-джерел.

✓ Наша незнищенна нація. 83-річна Віра Пилипівна із села Горенка на Київщині зустріла минулорічний Великдень на зруйнованому московитами обійсті, але з пасками.